

Universitätsbibliothek Wuppertal

Cassii Dionis Cocceiani Rerum Romanarum

Cassius

Lipsiae, 1849

64

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-5005](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-5005)

αἱ δάφναι αἱ ὑπὸ τῆς Λιβίας φυτευθεῖσαι τό τε γένος τῶν λευκῶν
ὀρνίθων προδιαφθαρέντα αὐτοῦ ἐσημάνεν.

οὕτω μὲν οὖν ὁ Γάλβας αὐτοκράτωρ ἀπεδείχθη, ὥσπερ που ΞΔ
προεῖπε μὲν αὐτῷ καὶ ὁ Τιβέριος, γήσας ὅτι καὶ αὐτὸς τῆς ἡγεμο-
νίας παραγέσεται, προεῖπε δὲ καὶ σημεία ἐνυργέστατα. τὴν τε ²
γὰρ τύχην ἔδοξεν αὐτῷ λέγειν ὅτι χρόνον ἤδη συγχρὸν αὐτῷ παρα-
μένοι καὶ ὅτι οὐδείς αὐτὴν ἐς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ ἐσδέχοιτο, καὶ δὴ
ἐὰν ἐπὶ πλείον ἐρχοιτο, πρὸς ἕτερόν τινα μεταστήσεται· καὶ πλοῖα
ὀπλων μεστὰ πρὸς Ἰβηρίαν ὑπ' αὐτὰς ἐκείνας τὰς ἡμέρας αὐτό-
ματα, μηδενὸς ἀνθρώπων ἄγοντος αὐτά, προσωρμίσθη. ἡμίονός ³
τε ἔτεκεν, ὅπερ αὐτῷ σύμβολον τοῦ κράτους ἔσεσθαι ἐτεθέσπιστο.
καὶ παῖς λιβανωτὸν αὐτῷ θύοντι προσφέρων πολὺς ἐξαίφνης ἔφν-
σεν, καὶ οἱ μάντις τὴν τοῦ νεωτέρου ἀρχὴν πρὸς τὸ γῆρας αὐτοῦ
μεταστήσεσθαι ἔφησαν.

ταῦτα μὲν ἐς τὴν ἡγεμονίαν αὐτῷ φέροντα προεδείχθη· αὐτὸς ²
δὲ τὰ μὲν ἄλλα μετρίως ἤρχε καὶ ἀνεπαχθὴς ἦν, νομίζων οὐκ ἐι-
ληφέναι τὴν ἀρχὴν ἀλλὰ δεδύσθαι αὐτῷ (τοῦτο γὰρ συνεχρῶς ἔλε-
γεν), πλην ὅτι χορήματά τε ἀπλήστως, ἅτε καὶ πολλῶν δέομενος,
ἤθροϊζε, καὶ ἀπ' αὐτῶν ἐλάχιστα ἀνήλπισκεν, ὥστε μηδὲ δραχμὰς
ἔστιν οἷς ἀλλ' ὀβολοὺς χαρῖζεσθαι, οἱ τε ἐξελεύθεροι αὐτοῦ πάμ- ²
πολλα ἐπλημιέλον, ὥστε καὶ ἐς ἐκείνον αὐτὰ ἀναφέρεσθαι. τοῖς
μὲν γὰρ ἰδιώταις ἀπόχρη μηδὲν ἀδικεῖν, τοῖς δὲ δὴ τὰς ἡγεμονίας
ἔχουσιν ἀνάγκη προνοεῖν ὅπως μηδ' ἄλλος κακοεργῇ· οὐδὲ γὰρ
διαφέρει τι τοῖς κακῶς πάσχουσιν ὅφ' ὅτον ἂν καὶ κακῶνται.
ὥστ' εἰ καὶ ἔξω τοῦ τι δεινὸν ποιεῖν ὁ Γάλβας ἦν, ἀλλ' ὅτι ἐκεῖ- ³
νοῖς ἀδικεῖν ἐπέτρεπεν ἢ ὅτι ἡγνῶει τὰ γινόμενα, οὐ καλῶς ἤκουεν.
Νυμφίδιος δὲ τις καὶ Καπίτων οὕτως ἐξεφρόνησαν ὑπ' αὐτοῦ ὥστε
ὁ Καπίτων, ἐφέντος τινὸς ἀπ' αὐτοῦ ποτὲ δικάζοντος, μετεπήδησέ
τε ἐπὶ δίσκρον ὑψηλὸν καὶ ἔφη “λέγε τὴν δίκην παρὰ τῷ Καίσαρι,”
διαγροῦς τε ἀπέκτεινεν αὐτόν. τούτοις μὲν δὴ διὰ ταῦτα ὁ Γάλβας
ἐπεξῆλθεν· ὥς δ' ἐπλησίασε τῇ πόλει, ἀπήντησαν αὐτῷ οἱ δορυ- ³
φόροι τοῦ Νέρωνος, καὶ ἡξίουν ἐν τῇ αὐτῇ στρατείᾳ φυλαχθῆναι.
καὶ ὅς τὰ μὲν πρῶτα ἀνεβάλετο ὥς καὶ σκεπτόμενος περὶ τούτου,
ὥς δ' οὐκ ἐπέθορτο ἀλλ' ἐθορόβουν, ἐφῆκέ σφισι τὸ στράτευμα, ²
καὶ οἱ μὲν παραχορήμα ἐς ἐπταχισχίλους ἀπέθανον, οἱ δὲ καὶ μετὰ
τοῦτο δεκατενθάνοντες. οὕτως, εἰ καὶ τῇ ἡλικίᾳ τῇ τε νόσῳ ἐκεκμή-
κει, ἀλλὰ τῇ διανοίᾳ ἤκμαζεν, οὐδ' ἡξίουν τὸν αὐτοκράτορα ἀναγκά-
ζομενόν τι ποιεῖν. ἀμείλει καὶ τοῖς δορυφόροις αὐτοῦσι χορήματα ³

οὐκ ἔδωκε, καὶ ἔφη γε ὅτι καταλέγειν στρατιώτας ἀλλ' οὐκ ἀγο-
ράζειν εἴωθα. τῷ δὲ δήμῳ σφόδρα ἀξιούντι τὸν Τιγελλίνον καὶ
ἄλλους τινὰς τῶν πρότερον ὑβρισάντων ἀποθανεῖν οὐκ ὑπέειξε, τάχ'
4 ἂν ἀποκτείνας αὐτοὺς εἰ μὴ ἐκείνοι τοῦτ' ᾔτησεν. τὸν μέντοι
Ἕλιον καὶ τὸν Νόρκισσον τὸν τε Πατρόβιον καὶ τὴν Λουκουστῆν
τὴν φαριμακίδα καὶ ἄλλους τινὰς τῶν ἐπὶ τοῦ Νέρωνος ἐπιπολα-
σάντων κατὰ τε τὴν πόλιν πᾶσαν δεδεμένους περισχέσθαι καὶ
μετὰ τοῦτο κολασθῆναι ἐκέλευσεν. καὶ ἐπὶ μὲν τούτοις ἐπηρεῖτο,
ὅτι δὲ ξίφος μέγα διὰ πάσης τῆς ὁδοῦ ἐξηστῆτο καὶ γέρων καὶ
ἀσθενὴς τὰ νεῦρα ὦν, καὶ πάνυ πολὺν γέλωτα ὠφλίσκατον.

4 λέξω δὲ καὶ ὅπως αὐτῷ τὸ τέλος συνέβη. οἱ ἐν ταῖς Γερμα-
a.C. 69 νίαις στρατιῶται, οὓς εἶχε Ροῦφος, μηδεμίαν εὐεργεσίαν ὑπὸ τοῦ
Γάλβα εὐράμενοι ἐπὶ πλείων ἐφλέγησαν. τοῦ δὲ δὴ τέλους τῆς
ἐπιθυμίας σφῶν ἁμαρτόντες ἐπὶ τοῦ Ρούφου, ἐζήτουν αὐτὴν ἐφ'
2 ἐτέρου τινὸς ἀποπληρῶσαι, καὶ ἐποίησαν τοῦτο· προστησάμενοι
γὰρ Αὔλον Ξιπέλλιον τῆς κάτω Γερμανίας ἄρχοντα ἐπαρέστησαν,
πρὸς μόνην τὴν εὐγένειαν αὐτοῦ ἀπιδόντες, ἐπεὶ ὅτι γε παιδικὰ
τοῦ Τιβερίου ἐγεγόνει καὶ ὅτι ἀκολούθως τῇ ἀσελγείᾳ ταύτῃ ἔζη
οὐκ ἐνενόησαν, ἥ καὶ μᾶλλον δι' αὐτὸ τοῦτο ἀρμόζειν σφίσιν αὐτὸν
3 ἐνόμισαν. ἀμέλει οὕτως οὐδ' αὐτὸς λόγον τινὸς ἄξιον ἑαυτὸν ἐκρη-
νεν εἶναι ὥστε διασκόπτων τοὺς ἀστρολόγους τεκμηρίω κατ' αὐτῶν
ἐχοῖτο, λέγων ὅτι οὐδὲν ἐπίστανται οἱ γε καὶ ἐμὲ αὐτοκράτορά
φασι γενήσεσθαι. καὶ αὐτὸ καὶ ὁ Νέρων ἀκούσας ἐγέλασε καὶ κα-
5 τεφρόνησεν αὐτοῦ, ὥστε μηδὲν δεινὸν αὐτὸν ἐργάσασθαι. ὁ οὖν
Γάλβας τὴν ἐπαράστασιν αὐτοῦ πυνθόμενος Λούκιον Πίσωνα, γε-
νίσχον εὐγενῆ ἐπιεικῆ φρόνιμον, ἐποίησατο καὶ Καίσαρα ἀπέδειξεν.
2 ὁ δὲ δὴ Ὀθων ὁ Μάρκος ὁ Σάλβιος, ἀγανακτήσας ὅτι μὴ αὐτὸς
ὑπὸ τοῦ Γάλβα ἐπεποιήτο, ἀρχὴν αὐδῆς μυρίων τοῖς Ῥωμαίοις

4 1 2 Ροῦφος] de quo V p. 697: ὅτι ὁ Ροῦφος πρὸς Γάλβαν ἦλθε, καὶ παρὰ μὲν ἐκείνου οὐδὲν ὅ τι ἄξιον εἰπεῖν εἶρατο, εἰ μὴ τις αὐτὸ τοῦτ' ἐκλογίσαιτο ὅτι πολλὰς αὐτοκράτωρ ὀνομασθεὶς ἔζησεν· παρὰ δὲ δὴ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων ὄνομα μέγα, καὶ μείζον ἢ εἴπω ὑπεδέδεκτο τὴν ἡγεμονίαν, ἐζητήσατο, ὅτι οὐκ ἠθέλησεν αὐτὴν λαβεῖν. Z p. 482: Γάλβας δ', ἐπεὶ ὁ Νέρων διεφθάρτο καὶ ἡ βουλὴ τὴν ἀρχὴν αὐτῷ ἐψηφίσαιτο καὶ ὁ Ροῦφος αὐτῷ προσεχώρησεν, ἀνεθάρσυνεν, οὐ μέντοι καὶ τὸ Καίσαρος ἀνέλαβεν ὄνομα πρὶν τοὺς τῆς βουλῆς πρεσβυτάς πρὸς αὐτὸν εἰσεῖν. ἀλλ' οὐδὲ τὸ τοῦ αὐτοκράτορος πρότερον εἰς οὐδὲν γράμμα ἐνεγεγράφη. τοὺς δὲ συκοφαντήσαντάς τινες ἐπὶ τοῦ Νέρωνος ἢ ψευδομαρτυρήσαντας ἐκόλασε. καὶ οἱ δοῦλοι οἱ κατὰ τῶν δεσποτῶν πράξαντες τι ἢ εἰπόντες αὐτοῖς ἐκείνοις ἐπὶ τιμωρίᾳ παρεδόθησαν. καὶ τὰ χρήματα δὲ καὶ τὰ κτήματα ὅσα τινὲς παρὰ τοῦ Νέρωνος εἰλήφισαν ἀπηρεῖτο. τοὺς γε μὴν ὑπ' ἐκείνου φρυαδενθέντας ὡς ἡσεβηκότας τι εἰς αὐτὸν κατήγαγε, καὶ τὰ ὅσα τῶν ἐκ τοῦ βασιλικοῦ γένους σφαγέντων εἰς τὸ τοῦ Αὐγούστου μνημεῖον μετεκόμισε, καὶ τὰς αὐτῶν εἰκόνας ἀποκατέστησεν. ἀπὸ?

κακῶν παρέσχεν. καίτοι οὕτως ὑπ' αὐτοῦ ἐτιμᾶτο ὥστε καὶ ἐν
ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, ἐν ᾗ ἀπέθανε, θυομένη αὐτῷ μόνος τῶν βουλευ-
τῶν παρέστη· ὅφ' οὐπερ καὶ τὰ μάλιστα συνετέγγανεν. ἐπεὶ γὰρ 3
ὁ ἱερόπτης ἐπιβουλευθήσεσθαι αὐτὸν ἔφη, καὶ διὰ τοῦτ' αὐτὸν
μηδαμῇ μηδαμῶς προελθεῖν παρήνευσεν, ἀκούσας τοῦτ' ἐκείνος κατέ-
δραμέ τε εὐθὺς ὡς καὶ ἐπ' ἄλλο τι, καὶ ὑπὸ τινῶν στρατιωτῶν
ὀλίγων, οἱ συνομομύκεσαν αὐτῷ, ἐς τὸ τεῖχος ἐσήχθη, κἀνταῦθα
καὶ τοὺς ἄλλους αἵτε καὶ ἀχθομένους τῷ Γάλβᾳ προσαναπέσας,
μᾶλλον δὲ ἐκπριάμενος, παρὰ τε ἐκείνων τὴν ἀρχὴν παραχρῆμα
ἔλαβε καὶ μετὰ τοῦτο καὶ παρὰ τῶν ἄλλων. μαθὼν δὲ ὁ Γάλβας 6
τὰ πρᾶσσόμενα ἐπεμψέ τινας ἐς τὸ στρατόπεδον ὡς καὶ μεταπεῖσαι
σφας δυνησόμενος. κὰν τοῦτῳ στρατιώτης τις γυμνὸν τὸ ξίφος 2
καὶ ἡμυγμένον ἀνατείνων προσῆλθεν αὐτῷ, καὶ ἔφη "θάρσει, αὐτο-
κράτορ." Ὁθωνα γὰρ ἀπέκτεινα, καὶ ἔστι σοι δεινὸν ἔτι οὐδέν."
πιστεύσας οὖν ὁ Γάλβας πρὸς μὲν ἐκείνον εἶπε "καὶ τίς σοι τοῦτο
ποιῆσαι ἐκέλευσεν;" αὐτὸς δὲ ἐς τὸ Καπιτώλιον ὡς καὶ θύσων
ὤρμησεν. καὶ αὐτῷ ἐν μέσῃ τῇ Ῥωμαίων ἀγορᾷ ἀπαντήσαντες 3
ἱππεῖς καὶ πεζοὶ ἐνταῦθα τὸν γέροντα "τὸν ὕπατον" τὸν ἀρχιερέα
"τὸν Καῖσαρα" τὸν αὐτοκράτορα, πολλῶν μὲν βουλευτῶν παμπόλ-
λων δὲ δημοτῶν παρόντων, κατέκοψαν, καὶ τὰ τε ἄλλα τῷ σώματι
αὐτοῦ ἐλυμήναντο, καὶ τὴν κεφαλὴν ἀποκόψαντες περὶ κοινὸν ἀνέ-
πειραν. καὶ ὁ μὲν οὕτως ἀκοντισθεὶς ἐς αὐτὸν τὸν δίφρον ἐν ᾧ 4
ἔφέρετο, καὶ προκύψας ἐξ αὐτοῦ, ἐτρώθη τοῦτο μόνον εἰπὼν, "καὶ
τί κακὸν ἐποίησα;" καὶ αὐτῷ Σεμπρόνιος Ἀῆνσος ἐκατόνταρχος
ἐπαμύνας ἐς ὅσον ἡδυνήθη, τέλος, ὡς οὐδὲν ἦνυσεν, ἐπεσφάγη.
καὶ διὰ τοῦτό γε καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐνέγραψα, ὅτι ἀξιώτατός 5
ἐστι μνημονεύεσθαι. ἀπέθανε μὲν γὰρ καὶ ὁ Πίσων καὶ ἄλλοι συ-
γχροί, οὐ μέντοι καὶ ἐπικουροῦντες τῷ αὐτοκράτορι. ἔζησε δὲ Γάλ-
βας ἔτη δύο καὶ ἐβδομήκοντα, ἀφ' ὧν ἦρξε μῆρας ἐννέα καὶ ἡμέρας
δεκατρεῖς. καὶ αὐτῷ καὶ ὁ Πίσων προσεπτόλετο, τιμωρίαν ὑποσχὼν
ὅτι Καῖσαρ ἀπεδείχθη.

Γάλβᾳ μὲν δὴ τοῦτο τὸ τέλος ἐγένετο, ἔμελλε δ' ἄρα καὶ τὸν 7
Ὁθωνα ἢ δίκην οὐκ ἐς μακρὰν μεθήξαι, ὥς πον παραχρῆμα ἔμα-
θεν. θύοντι τε γὰρ αὐτῷ τὴν θυσίαν πρώτην τὰ ἱερὰ πονηρὰ

5 2 3 ἐπανεστὴ αὐτῷ τοιμάζοντα μόνους στρατιώτας ἐτοιμασάμενος Z p. 483
τοι om 3 7 ἐκπρ. πολλαῖς ὑποσχέσεσι Z 6 3 " Z 3 5 ἐνέπειραν
5 3 καὶ πράξαντες ταῦτα οἱ στρατιῶται, τὰς τε κεφαλὰς ἐκείνων ἀποτε-
μόντες, πρὸς τὸν Ὁθωνα αὐτὰς ἐν τῷ στρατοπέδῳ καὶ εἰς τὸ συνέδριον
ἐκόμισαν, ὥστε τοὺς βουλευτὰς καταπλεγέντας χαιρεῖν τε προσποιεῖσθαι
καὶ τῷ Ὁθωνι πάντα τὰ πρὸς τὴν ἀρχὴν φέροντα ψηφίσασθαι Z p. 484
5 τρεῖς καὶ εἰκοσὶν Z 7 1 3 πρώτην θυσίαν?

ὤφθη, ὥστ' αὐτὸν μεταγνόντα ἐπὶ τοῖς πεπραγμένοις εἰπεῖν "τί
 γὰρ με ἔδει μακροῖς ἀλλοῖς ἀδελφεῖν;" ἔστι δὲ τοῦτο δημῶδες, ἐς
 παροιμίαν φέρον, ἐπὶ τῶν ἔξω τι τοῦ προσφύρου σφίσι ποιοῦντων.
 2 καὶ μετὰ τοῦτο τῆς νυκτὸς οὕτω δὴ τι ἐν τοῖς ὕπνοις ἐταράχθη
 ὥστε καὶ ἐκ τῆς εὐνῆς ἐκπεσεῖν τοὺς τε προκοιτοῦντας ἐκπλήξαι·
 ἐσπηδήσαντες οὖν εὗρον αὐτὸν χαμῶα κείμενον. ἀλλ' οὐ γὰρ εἶχεν
 ἄπαξ ἐπὶ τὴν ἀρχὴν ἐσελθὼν ἀναδύναι, καὶ ἐνέμεινεν ἐν αὐτῇ καὶ
 3 δίζην ἔδωκε, καίτοι πολλὰ καὶ μέτρια πρὸς θεραπείαν τῶν ἀνθρώ-
 πων ποιήσας, οὐχ ὅτι οὕτως ἐπεφύκει, ἀλλ' ὅτι οἰδούντων αὐτῷ
 διὰ τὸν Βιτέλλιον τῶν πραγμάτων οὐκ ἤθελε καὶ τοὺς ἄλλους ἐκ-
 8 πολεμῶσαι. ἡ μέντοι βουλὴ πάντα τὰ πρὸς τὴν ἀρχὴν φέροντα
 ἐψηφίσατο· βεβιάσθαι μὲν γὰρ καὶ ἐς τὸ τεῖχος ἄκων ἐσθῆχθαι
 κἀνταῦθα ἀντιλέγων κεινδυνευκέναι ἔλεγεν, καὶ τὰ τε ἄλλα ἐπει-
 κῶς ἐφθέγγετο, καὶ τῇ ὑποκρίσει τοῦ σχήματος ἐμετρίαζε, φιλήματά
 τε ὡς ἐκάστοις διὰ τῶν δακτύλων ἔριμπε, καὶ ἐπισπνέτο πολλά.
 2 οὐκ ἐλάνθανε δὲ ὡς καὶ ἀσελγέστερον καὶ πικρότερον τοῦ Νέρωνος
 ἄρξειν ἔμελλεν· τὸ γοῦν ὄνομα αὐτοῦ αὐτῷ εὐθὺς ἐπέθετο. πλὴν
 τότε καὶ τῶν βουλευτῶν συγχροῖς τοῖς μὲν καταδικᾶς ἀνεί τοῖς δὲ
 ἄλλ' ἅττα ἐχαρίζετο, καὶ ἐς τὰ θέατρα συνεχῶς ἐσφοῖτα θωπεύων
 τὸ πλῆθος, τοῖς τε ξένοις πολιτείαν ἐδίδου καὶ ἄλλα πολλὰ ἐπηγ-
 3 γέλλετο. οὐ μὴν καὶ οἰκειώσασθαι οὐδένα πλὴν ὀλίγων τινῶν ἡδυν-
 ῆθη ὁμοίων αὐτῷ· ὃ τε γὰρ βίος αὐτοῦ καὶ ἡ δίαιτα, "καὶ τὸ
 τὰς τῶν ἐπαιτίων εἰκόνας ἀποκαταστήσαι," τὸ τε τῷ Σπύρρῳ συ-
 νεῖναι καὶ τὸ τοῖς λοιποῖς τοῖς Νερωνείοις χρῆσθαι πᾶν πάντας
 9 ἐξεφόβει. "μάλιστα δὲ αὐτοῦ ἐμίссουν ὅτι τὴν τε ἀρχὴν ὦριον ἀπο-
 δεδείξει καὶ τὴν πόλιν ἐπὶ τοῖς θρασυτάτοις ἐπεποιήκει, καὶ τὴν μὲν
 βουλήν καὶ τὸν δῆμον παρ' οὐδὲν ἤγε, τοὺς δὲ στρατιώτας ἐπεπει-
 2 κει καὶ τοῦθ', ὅτι ἀποκτείναι Καίσαρα καὶ ποιῆσαι δύνανται." τοὺς
 μέντοι στρατιώτας ἐς τοσοῦτον τόλμης καὶ παρανομίας προήγαγεν
 ἔκ τε ὧν ἐδίδου καὶ ὧν κατ' ὑπερβολὴν ἐκολάκευεν, ὥστε καὶ ἐς
 τὸ παλάτιόν ποτε, ὥσπερ εἶχον, ἐσεβιάσαντο, ἐπειδὴ συγχροὶ τῶν
 βουλευτῶν ἐνταῦθα τῷ Ὄθωνι συνεδείκνουν, καὶ τέλος καὶ ἐς αὐτὸ
 τὸ συμπόσιον, προαποκτείναντες τοὺς ἐργαστάς σφας, ἐσεπήδησαν·
 3 καὶ πάντας ἂν τοὺς ἔνδον ὄντας ἐφόνευσαν, εἰ μὴ φθάσαντες ἐξα-
 νέστησαν καὶ κατεκρέθησαν. καὶ οἱ μὲν καὶ ἐπὶ τούτῳ χρήματα,
 ὡς καὶ δι' εὐνοίαν αὐτὸ τοῦ Ὄθωνος πεποιηκότες, ἔλαβον· ἕτεροι

6 τι τῶν ἀρμοζόντων αὐτοῖς ἐπιτηδευόντων M 217 8 2 1 ὡς καὶ ἀσ.]
 ὅτι αὐτὸς τὴν βουλήν ἐβιάζετο καὶ ὡς ἀσ. Z 5 ἀνεδίδου 3 2 et 9 1 1"
 V p. 697 9 1 1 ὦριόν τε* 2 3 ἐκολάκευσεν 3 3 ἐν τούτοις δέ
 τις πλασόμενος Νέρων εἶναι ἐκ τῆς πρὸς τὸν Νέρωνα οὐσῆς ἐμφερείας
 αὐτῷ, τὴν Ἑλλάδα ὀλίγον πᾶσαν ἐτάραξε, καὶ χεῖρα κακούργων ἀνδρῶν

δέ τις καὶ Νέριων εἶναι πλασάμενος κατὰ τόνδε τὸν καιρόν, οὗ τὸ ὄνομα τῷ Δίῳ ἡγρόηται, καὶ τὸ τέλος καὶ δίκην ἔδωκεν.

ὁ δὲ Ὄθων ἐπειδὴ καὶ μὴ ἔπειθε τὸν Ὑπέλλιον, ἐς κοινωνίαν 10 αὐτὸν τῆς ἀρχῆς πολλάκις παρακαλῶν, ἐς πόλεμον λοιπὸν φανερόν καθίστατο καὶ στρατιώτας ἔπεμπε, ἡγεμόσιν αὐτοὺς πλείοσι παραδούς· ὁ δὲ καὶ αἰτιώτατον τῶν σφαλμάτων αὐτοῦ ἐγένετο.

“ὅτι ὁ Ὄθων ἀνεχώρησεν ἐκ τῆς μάχης, λέγων μὴ δύνασθαι 2 μάχην ἀνδρῶν ὁμοφύλων ἰδεῖν, ὥσπερ ἐκ δικαίας τινὸς πράξεως αὐταρχήσας, ἀλλ’ οὐ τοὺς τε ὑπάρχοντες καὶ τὸν Καῖσαρα τὸν τε αὐτοκράτορα ἐν αὐτῇ τῇ Ῥώμῃ φρονέουσας. V p. 697.

ἔπεσον δὲ τέσσαρες μυριάδες ἀνδρῶν ἐκατέρωθεν ἐν ταῖς μά- 3 χαις ταῖς πρὸς τῇ Κορμεύῳ γενομέναις· ὅπου γέ φασι πρὸ τῆς μάχης ἄλλα τε φανῆναι σημεῖα, καὶ τινα ὄρνιν ἑξαίσιον, ὁποῖον οὐ πώποτε ἐωράκασιν, ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας ὀφθῆναι.

ἐπεὶ δὲ οἱ τοῦ Ὄθωνος ἐκρατήθησαν, ἡγγεῖλε μὲν ἱππεύς τις 11 τὸ πάθος τῷ Ὄθωνι· καὶ ἐπειδὴ γε ἠπιστεῖτο πρὸς τῶν παρόντων (ἔντυχον γὰρ πολλοὶ κατὰ τύχην ἠθροισμένοι) καὶ οἱ μὲν δραπέτην οἱ δὲ καὶ πολέμιον αὐτὸν ἀπεκάλουν, “εἶθε γάρ” ἔφη “ψευδῇ ταῦτα, Καῖσαρ, ἦν· ἥδιστα γὰρ ἂν νικῶντός σου ἐτελεύτησα. νῦν δὲ ἐγὼ 2 μὲν πάντως οἰχήσομαι, ἵνα μὴ μέ τις ἐπὶ σωτηρίᾳ καταπεφηνῆναι δόξῃ, σὺ δὲ βουλευόμενος, ὡς τῶν πολεμίων οὐκ ἐς μακρὰν ἡσόντων, ὅ τι χορὴ πράξῃ.” καὶ ὁ μὲν ταῦτ’ εἰπὼν ἐαυτὸν διεχορήσατο· πιστευσάντων δ’ αὐτοῦ ἐκ τούτου πάντων καὶ ἐτοίμως ἐχόντων ἀνα- 12 μαχεσασθαι (αὐτοὶ τε γὰρ συγχροὶ ἦσαν καὶ ἕτεροι ἐκ Παννονίας παρῆσαν· ὁ τε μέγιστον ἐν τοῖς τοιοῦτοις ἐστίν, ἐφίλουν τε τὸν Ὄθωνα καὶ πᾶσαν αὐτοῦ εὐνοίαν οὐκ ἀπὸ τῆς γλώττης μόνον ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τῆς ψυχῆς εἶχον) ἐπέσχε μέχρως οὐ καὶ οἱ λοιποὶ πρὸς τὴν ἀγγελίαν συνέδραμον, καὶ τι πρὸς ἐαυτὸν διαλαλήσας ἔπειτα πρὸς τοὺς στρατιώτας ἐδημηγόρησεν ἄλλα τε πολλὰ καὶ ταῦτα. “ἀρκεῖ 13 τὰ γεγονότα, ἀρκεῖ· μισῶ πόλεμον ἐμφύλιον, καὶ κρατῶ· φιλοῦ

ἀφροῖσας πρὸς τὰ ἐν τῇ Συρίᾳ στρατόπεδα ὥρμησεν. ἐν Κύδνῳ δὲ περαι-
οῦμενον αὐτὸν ὁ Καλπούριος συνέλαβε καὶ ἀπέκτεινεν. Z 10 1 1 ὁ
δὲ Ὄθων λάθρᾳ πολλοὺς πρὸς τὸν Ὑπέλλιον ἐπὶ καταλλαγῇ ἔπεμψεν. ὥς
δ’ οὐκ ἐπέθετο, πρεσβευτὰς ἀπέστειλε φανερώς. οὔτε δὲ ἀπεκρίνατό τι
αὐτοῖς Ὑπέλλιος οὔτε ἀπέπεμψεν αὐτοὺς. εἰτα ἔπεμψεν Ὄθων ἱσχυρὰ κατὰ
γῆν τε καὶ κατὰ θάλασσαν, ἡτήθη δὲ διὰ πολυαρχίαν, οὐ δι’ ἀσθένειαν.
καὶ τῆς Ῥώμης δὲ ἐξωρμήθη καὶ τοὺς πρώτους ἐξήγαγε. μέρος δὲ τι τῆς
δυνάμεως τῷ Πρόκλῳ δοὺς αὐτὸς ἀνεχώρησε, λέγων μὴ φέρειν μάχην ἀν-
δρῶν ὁμοφύλων ἰδεῖν. ὅθεν μαλακίαν αὐτοῦ καταγνοῦντες οἱ στρατιῶται
καὶ οἱ στρατάρχαι οὐδὲν τῶν δεόντων ἐπραξαν, ἀλλ’ ἡτήθησαν καὶ τοῖς
τοῦ Ὑπέλλiou ἐπεκηρυκνύσαντο καὶ ἀνemίχθησαν σφίσι. Z p. 485
3 2 τέ 12 1 2 αὐτοὶ τε γὰρ] οἱ τε γὰρ δορυφόροι Z

πάντας Ῥωμαίους, κἄν μὴ ὁμολογῶσί μοι. νικάτω Ὑπέλλιος, ἐπεὶ τοῦτο τοῖς θεοῖς ἔδοξεν· σωζέσθωσιν καὶ οἱ ἐκείνου στρατιῶται, 2 ἐπεὶ τοῦτ' ἐμοὶ δοκεῖ. πολὺ γάρ που καὶ κρεῖττον καὶ δικαιότερόν ἐστιν ἕνα ὑπὲρ πάντων ἢ πολλοὺς ὑπὲρ ἑνὸς ἀπολέσθαι. καὶ γὰρ ἐγὼ Μούκιος καὶ Δέκιος καὶ Κούρτιος καὶ Ρήγουλος μᾶλλον ἢ ἐλοίμην ἢ Μάριος καὶ Κίννας καὶ Σόλλας, ἵνα μὴ καὶ τοὺς ἄλλους 3 εἴπω, γενέσθαι. μήτ' οὖν βιάσθῃ με ἕνα τούτων ὧν μισῶ γενέσθαι, μήτε φθονήσῃτέ μοι ἕνα ἐκείνων ὧν βλαπτῶ μιμήσασθαι· ἀλλ' ὑμεῖς μὲν ἐπὶ τὸν κεκρατηκότα ἄπιτε καὶ ἐκείνον θεραπεύετε, ἐγὼ δ' αὐτὸς ξυμπαθεῖν ἐλευθερώσω, ὅπως καὶ τῷ ἔργῳ ἅπαντες ἄνθρωποι μάθωσιν ὅτι τοιοῦτον αὐτοκράτορα ἐλθεῖτε ὅστις οὐχ ὑμᾶς ὑπὲρ ἑαυτοῦ ἀλλ' ἑαυτὸν ὑπὲρ ὑμῶν δέδωκεν."

- 14 τοιαῦτα μὲν ὁ Ὄθων εἶπεν· οἱ δὲ δὴ στρατιῶται, ἔξ ὧν ἤκουον, καὶ θαυμάζον ἅμα καὶ ἠλέον· εἴ τι πείσοιτο, καὶ δάκρυά τε ἐξέλειον καὶ ἐθρήνον, πατέρα τε ἀνακαλοῦντες καὶ παῖδων καὶ γονέων φίλτερον ὀνομάζοντες. "ἐν σοὶ" τε "καὶ ἡμεῖς σωζόμεθα" 2 εἶπον, "καὶ ὑπὲρ σοῦ πάντες ἀποθανούμεθα." καὶ ταῦτα μὲν οὕτως ἐπὶ πλείστον τῆς ἡμέρας ἐλέγχθη, τοῦ τε Ὄθωνος τελευτήσαι δεομένου καὶ ἐκείνων μὴ ἐφίεντων αὐτῷ τοῦτο ποιῆσαι, πρὶν δὴ σιγήσας αὐτοὺς ἔφη "ἐγὼ μὲν οὐκ ἔστιν ὅπως χείρων τοῦ στρατιώτου τούτου γενήσομαι, ὃν αὐτοὶ ἐωράκατε ὅπως ἑαυτὸν διὰ τοῦτο μόνον ἀπέσφαξεν, ὅτι τὴν ἥτιαν τῷ ἑαυτοῦ αὐτοκράτορι ἤγγειλεν· 3 ἀλλ' ἀκολουθήσω πάντως αὐτῷ, ἵνα μηδὲν ἔτι τοιοῦτον μήτε ἴδω μήτε ἀκούσω. ὑμεῖς δέ, εἴπερ οὕτως φιλεῖτέ με, ἐάσατέ με ἀποθανεῖν ὡς βούλομαι, καὶ μὴ με ζῆσαι ἄκοντα ἀναγκάσητε, ἀλλὰ 15 πρὸς τε τὸν κεκρατηκότα ἄπιτε καὶ ἐκείνον κολακεύετε." ταῦτ' εἰπὼν ἔς τε τὸ δωματίον ἀνεχώρησε καὶ τι ξιφίδιον λαβὼν ἑαυτὸν διεχρήσατο. καὶ αὐτοῦ τὸ σῶμα οἱ στρατιῶται ἀνείλοντο πενθοῦν· 2 τες καὶ ἔθαψαν, καὶ τινες ἑαυτοὺς ἐπέσφαξαν αὐτῷ. τοῦτο τὸ τέλος τῷ Ὄθωνι ἐγένετο ζῆσαντι μὲν ἐπὶ καὶ τριῶντα ἔτη, ἑνδεκα ἡμερῶν δέοντα, ἄρξαντι δὲ ἡμέρας ἐνετήκοντα. κάκιστά γε μὴν

13 31 μὴ* 14 11 ὁ om* 4 " V p. 698 2 4 σιγήσας αὐτοῖς

15 1 2 ἀνεχώρησε, καὶ τίνα τοῖς τε οἰκεῖοις καὶ τῷ Ὑπέλλῳ ὑπὲρ αὐτῶν ἐπιστείλας, ἵνα τε γράμματα ὅσα τινὲς αὐτῷ κατ' ἐκείνον ἐγγράψαντες ἔκριναν, ὥστε μηδὲν ἐξ αὐτῶν φωραθέντα κινδυνεύσαι, καὶ καλῶν ἕνα ἕκαστον τῶν παρόντων ἡσπάζετο αὐτοὺς καὶ ἐδίδον σιγῇ χρήματα. κἄν τούτῳ παραγῆς γενομένης στρατιωτῶν ἐξῆλθε, καὶ καταστήσας αὐτοὺς οὐ πρότερον ἀνεχώρησε πρὶν ἐς τὸ ἀσφαλὲς ἄλλους ἀλλαγῇ πέμψαι. καὶ οὕτως ἐπεὶ μηδὲν ἔτι παραχῶδες ἐγένετο, ἑαυτὸν διεχρήσατο. Z p. 486.

2 3 post ἐνετήκοντα Z: ὅθεν καὶ τὴν ἀσέβειαν καὶ τὴν ποτηρίαν τοῦ βίου συνεσχάσε. cf. M p. 217: ὅτι ὁ Ὄθων ὀλιγοχρόνιος γενόμενος ἐνεκεν τοῦτου τὴν ἀσέβειαν τοῦ βίου ἐσχέπασεν.

ἀνθρώπων ζήσας κάλλιστα ἀπέθανεν, καὶ κακουργότατα τὴν ἀρχὴν ἀρπάσας ἄριστα αὐτῆς ἀπηλλάγη.

ὅτι ὁ Ῥάλης οὕτω περὶ τὰ χρήματα ἐσπούδαζε καὶ οὕτως ἐξ 16 ἅπαντος τρόπου ἤθροϊζεν ὥστε καὶ τὸν χιλιάρχον τὸν κατακρύψαντά τε αὐτὸν καὶ διασώσαντα ἀποσφάξαι διὰ χιλίας δραχμῶς, ὡς ἐκ τῶν σκευῶν αὐτοῦ ὑψηροῦσθαι ἔδοξεν. V p. 697.

οἱ δ' ἐν τῇ Ῥώμῃ ὡς ἤκουσαν τὸ τοῦ Ὁθωνος πάθος, παρα- ΞΕ
χρήματα, ὥσπερ εἰκὸς ἦν, μετεβάλλοντο· τὸν τε γὰρ Ὁθωνα, ὃν πρό- a.C. 69
τερον ἐπῆρνον καὶ νικῶν ἤνχοντο, ἐλοιδόρουν ὡς πολέμιον, καὶ τὸν Ὀυτέλλιον, ὃν κατηρώοντο, καὶ ἐπῆρνον καὶ αὐτοκράτορα ἀνηγόρευον. οὕτω που οὐδὲν πάγιόν ἐστι τῶν ἀνθρωπίνων, ἀλλ' ὁμοίως οἱ τε 2 ἐς τὰ μάλιστα ἀνθούοντες καὶ οἱ ἐν τῷ ταπεινοτάτῳ ὄντες ἀστάθμητά τε αἰροῦνται, καὶ πρὸς τὰς τύχας σφῶν καὶ τοὺς ἐπαίνους καὶ τοὺς ψόγους τὰς τε τιμὰς καὶ τὰς ἀτιμίας λαμβάνουσιν.

ὅτι ὁ Ὀυτέλλιος εἶδεν ἐν Λουγδούνῳ μονομάχων ἀγῶνας καὶ ἐν 3 Κρεμῶνῃ, ὥσπερ οὐκ ἀρκοῦντος τοῦ πλήθους τῶν ἐν ταῖς μάχαις ἀπολωλότων καὶ τότε καὶ ἔτι ἀτάφων ἐρριμμένων, ὡς καὶ αὐτὸς ἐθεάσατο· διεξῆλθε γὰρ διὰ παντὸς τοῦ χωρίου ἐν ᾧ ἔκειντο, ἐμπιπλάμενος τῆς θέας ὥσπερ τότε νικῶν, καὶ οὐκ ἐκέλευσέ σφας οὐδ' ὡς ταφῆναι. V p. 698.

Ὀυτέλλιος δὲ ἐπεὶ ἐν τῇ Ῥώμῃ ἐγένετο, τῶν τε δυνάμει ὡς 4 που καὶ ἐδόκει αὐτῷ, καὶ πρόγραμμα ἔθετο δι' οὗ τοὺς ἀστρολόγους ἐξήλασε, προεπὶ πόν σφισιν ἐντὸς τῆσδε τῆς ἡμέρας, ῥητὴν τινα τάξας, ἐξ ἀπάσης τῆς Ἰταλίας χωρῆσαι. καὶ αὐτῷ ἐκεῖνοι νυκτὸς ἀντιπροθέντες γράμματα ἀντιπαρήγγειλαν ἀπαλλαγῆναι ἐκ τοῦ βίου ἐντὸς τῆς ἡμέρας ἐν ᾗ ἐτελεύτησεν. καὶ οἱ μὲν οὕτως ἀκριβῶς τὸ γενησόμενον προέγνωσαν, αὐτὸς δὲ τῇ τε τροφῇ καὶ τῇ ἀσελείᾳ 2 προσκείμενος οὐδὲν ἔτι τῶν ἄλλων οὔτε τῶν ἀνθρωπίνων οὔτε τῶν θείων ἐφρόντιζεν. ἦν μὲν γὰρ καὶ ἀπ' ἀρχῆς τοιοῦτος οἷος περὶ τε τὰ καπηλεία καὶ περὶ τὰ κυβερτήρια τοὺς τε ὀρχηστὰς καὶ τοὺς ἀρματηλάτας ἐσπονδακέναι, καὶ ἀμέθγητα ἐς τὰ τοιαῦτα ἀνήλiske, καὶ διὰ τοῦτο καὶ δανειστὰς πολλοὺς εἶχεν· τότε δὲ καὶ μᾶλλον, 2 ἅτε ἐν τοσαύτῃ ἔξουσίᾳ καθεστώς, ὕβριζε, καὶ τὸ πλεῖστον καὶ τῆς ἡμέρας καὶ τῆς νυκτὸς ἐδαπάνα ἀπλήστως τε ἐμφορούμενος καὶ

¹ post ἀπέθανεν Z: οἱ δὲ στρατιῶται εὐθὺς μὲν ἐταράχθησαν καὶ ὑπ' ἀλλήλων πολλοὶ ἀνηρόθησαν, ἔπειτα ὁμονόησαν καὶ προσεχωρήζουσιν τοῖς ζευγατηκόσιν 131 ἐν Λουγδ.] ὅτι δ' ἐν τῇ Γαλιταίᾳ ὁ θάνατος ἠγγέλθη τοῦ Ὁθωνος. ἦλθε δὲ πρὸς αὐτὸν καὶ ἡ γυνὴ καὶ τὸ παιδίον, ὃ καὶ ἐπὶ βήματος Γερμανικόν τε καὶ αὐτοκράτορα ἐπωνόμασεν, ἐξάετες ὄν. Z.

² οὗς? 2 ³ φιλόματις δὲ ὑπάρχων καὶ μηδὲ τὸ βραχὺ πρᾶσσαν ἄνευ αὐτῶν, τότε μὲν τοὺς ἀστρονόμους, ὕστερον δὲ καὶ τοὺς γόητας ἐξήλασεν. Z p. 487